

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

1. Identifikácia

- Twinning light projekt č. TLP 01/35
- Záverečná správa
- Predložil: Carlos Garcia de Cortazar

2. Stručný prehľad

Všetky aktivity realizované od začiatku projektu dňa 1. apríla 2004 sledovali hlavný cieľ stanovený v twinningovej zmluve, a to zabezpečiť pripravenosť slovenského *Styčného orgánu* na priamu aplikáciu nariadení EHS č. 1408/71 a 574/72 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, pohybujúcich sa v rámci spoločenstva.

Podobne ako v iných členských krajinách, vrátane Španielska, bola na Slovensku vykonávaním úloh tzv. *Styčného orgánu* poverená Všeobecná zdravotná poisťovňa (VŠZP), ktorá pracuje nezávisle od príslušného ministerstva zodpovedného za zdravotnú problematiku. Keďže VŠZP úzko spolupracuje s ostatnými zdravotnými poisťovňami, bolo dohodnuté, že do aktivít projektu bude zapojených všetkých 5 slovenských zdravotných poisťovní.

Vzdelávanie a poskytovanie informácií bolo realizované dvomi spôsobmi.

Prvou aktivitou v tejto oblasti bola študijná cesta ôsmich pracovníkov zo všetkých zdravotných poisťovní do Španielska v termíne od 25. apríla do 1. mája 2004. Počas jedného týždňa mali predstavitelia zo *Styčného orgánu* a iných slovenských zdravotných poisťovní, zodpovední za aplikáciu predpisov EÚ o poskytovaní zdravotnej pomoci, možnosť spoznať ich praktické uplatňovanie na území iného členského štátu. Zaujímavý je fakt, že táto aktivita sa ukončila len jeden deň pred oficiálnym vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie.

Od mája do júla sa podľa aktualizovaného harmonogramu, pripojeného k Úvodnej správe, uskutočnilo šesť seminárov na rôzne témy.

Prvý seminár s témou Dávky v chorobe a materstve sa realizoval v období, o ktorom informovala Úvodná správa, obsah ďalších piatich seminárov je uvedený v bode 4.

Ako sa uvádza v bode 4, poslednou vzdelávacou aktivitou bol workshop, ktorého obsah bol na základe požiadaviek účastníkov dohodnutý už na stretnutí s predstaviteľmi Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré sa konalo 26. júla 2004.

Zapojení pracovníci zdravotných poisťovní a Twinning Light expertka spolu nepretržite komunikovali, zainteresované strany otvorene vyjadrovali svoje prípadné pochybnosti a otázky týkajúce sa tém preberaných na seminároch a iných s nimi súvisiacich oblastí. Komunikácia prebiehala telefonicky, osobne, najčastejšie však prostredníctvom e-mailu. Pracovníci mali možnosť klásť otázky, ktoré boli expertom doručené prostredníctvom Twinning Light expertky, tí ich po prípadnej konzultácii s ďalšími španielskymi expertmi zodpovedali a poslali späť.

Očakávaný cieľ – vyškoliť príslušných pracovníkov tak, aby boli schopní plniť všetky funkcie a aktivity Styčného orgánu v podmienkach aplikácie Nariadenia EHS č. 1408/71 a 574/72 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, pohybujúcich sa v rámci spoločenstva - bol dosiahnutý, keďže vyplýva z ich práce po vstupe SR do Európskej únie. Praktické problémy, ku ktorým dochádzalo pri ich každodennej práci v Styčnom orgáne, pomáhal riešiť tím španielskych expertov. Aktívna účasť osôb, ktoré sa uvedenou problematikou zaoberajú, a ich záujem o konkrétne riešenia svedčia o vedomostiach získaných v tejto oblasti, na základe čoho môže Styčný orgán začať úspešne vykonávať svoju činnosť. Tu je potrebné spomenúť, že kvôli oddialeniu začiatku projektu sa prvé vzdelávacie aktivity realizovali až po vstupe Slovenskej republiky do EÚ, kedy mala byť jej administratívna štruktúra pripravená na plnenie svojich úloh.

Twinning poskytol pracovníkom slovenských zdravotných poisťovní množstvo informácií potrebných pre ich prácu.

V bode 4 je uvedený postup pri vypracúvaní manuálu, dohodnutý v apríli a na stretnutí 26. júla, na ktorom sa riešili odborné problémy a otázky načasovania.

Túto stručnú praktickú príručku o zdravotnej starostlivosti poskytovanej v rámci EÚ v súlade s "acquis communautaire" majú k dispozícii pracovníci všetkých zdravotných poisťovní.

3. Východisková situácia

Slovenský systém zdravotnej starostlivosti by mal hneď po vstupe Slovenskej republiky do EÚ 1. mája 2004 aplikovať Nariadenia EHS č. 1408/71 a 574/72 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, pohybujúcich sa v rámci spoločenstva. Uvedené predpisy, ako aj rozhodnutia a odporúčania Správnej komisie pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov musia príslušní pracovníci aplikovať hneď od začiatku.

Styčný orgán musí teda začať plniť svoje úlohy hneď po vstupe, musí zlepšovať a rozvíjať svoje kapacity ľudských zdrojov a technológií, samozrejme v rámci existujúcej štruktúry zdravotnej starostlivosti, kde s Všeobecnou zdravotnou poisťovňou spolupracujú ďalšie štyri poisťovne.

Cieľom tohto twinning light projektu bolo zabezpečenie pripravenosti slovenského systému sociálneho zabezpečenia pre zúčtovanie vecných dávok a jeho harmonizácia s nariadeniami EÚ.

Hoci vykonávaním úloh *Styčného orgánu* bola v čase vstupu poverená VŠZP, v septembri v bol do parlamentu predložený nový návrh zákona, týkajúci sa zriadenia nového orgánu

– Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý mal prevziať funkcie Styčného orgánu od 1.1.2005.

Keďže tento twinning light bol plánovaný na relatívne krátke obdobie, nakoniec nedošlo k žiadnym zásadným zmenám v jeho realizácii a príjemcoch pomoci.

Na začiatku projektu sa museli oficiálne publikovať niektoré úpravy, zmeny a doplnenia príslušných nariadení, čo mohlo negatívne ovplyvniť proces vzdelávania a obsah príručky, treba však poukázať na odbornosť pracovníkov VŠZP, ktorí sa v danej problematike veľmi dobre orientovali.

4. Zhrnutie aktivít v rámci twinning light projektu realizovaných v období, o ktorom informuje správa

Vzdelávanie

Podľa pôvodného harmonogramu pripojeného k španielskemu návrhu sa uskutočnil len jeden seminár. Hodnotenie Seminára č. 1 bolo uvedené už v Úvodnej správe.

Seminár č. 2 - Európsky preukaz zdravotného poistenia [EHIC], od 2. do 3. júna /2 pracovné dni /

Španielske krátkodobé expertky Victoria Aparicio a Teresa Lopez viedli bloky s praktickým obsahom. Seminára sa aktívne zúčastnilo asi 30 osôb.

Seminár č. 4 – Správa formulárov zdravotnej starostlivosti, od 15. do 18. júna /4 pracovné dni /

Španielske krátkodobé expertky Belen Callejo a Sara Garcia sa zaoberali praktickými otázkami v oblasti poskytovania zdravotnej pomoci a podali aktuálne informácie o platnosti a záväznosti formulárov.

O tému prejavil záujem veľký počet účastníkov, preto bolo potrebné zabezpečiť väčšiu miestnosť v jednej zo zapojených zdravotných poisťovní. Dá sa povedať, že tento seminár, ktorý sa vlastne realizoval formou workshopu, bol pre pracovníkov všetkých zainteresovaných najzaujímavejší, účastníci absolvovali všetky bloky v plnom počte a ich aktívna účasť bola na vysokej úrovni.

Seminár č. 6, Telematika, od 21. do 24. júna /3,5 pracovného dňa/

Španielski krátkodobí experti Francisco Delgado a Victoria Aparicio sa zaoberali odbornými otázkami a postupmi Styčného orgánu pri aplikácii nariadení EÚ.

Na aprílovej študijnej ceste do Španielska bolo dohodnuté, že tento seminár bude rozdelený do štyroch častí.

V prvý deň sa uskutočnil workshop, takže pracovníci v oblasti telematiky mali možnosť klásť praktické otázky a vyjadrovať svoje prípadné pochybnosti.

Druhý deň bol teoretickejší, cieľom bolo oboznámiť pracovníkov s úlohami v oblasti telematiky.

Cieľom tretieho dňa bolo poskytnúť praktické informácie odborníkom v oblasti IT a na poslednom bloku boli riešené otázky z prvého dňa.

Účasť na tomto seminári nebola veľmi vysoká, pravdepodobne kvôli úzkej špecializácii témy a neúčasti skupiny na študijnej ceste.

Semináre č. 2, 4 a 6 neboli zorganizované podľa pôvodného časového plánu, dôvody úpravy harmonogramu však španielsky partner zdôvodnil. Na stretnutí 28. júna 2004, ktoré zorganizovala Reprezentácia Európskej komisie bolo dohodnuté, že upravená verzia bude pripojená k Úvodnej správe.

V súlade s dohodnutou úpravou boli zorganizované tieto semináre:

Seminár č. 5, Úhrady nákladov, 29. júna /1 pracovný deň /.

Španielski krátkodobí experti Teresa Lopez a Jose Maria Marco viedli praktickú prednášku o aplikácii nariadení EÚ týkajúcich sa preplácania nákladov na zdravotnú starostlivosť. Bloku sa zúčastnilo asi 30 osôb.

Seminár č. 3, Európsky súdny dvor, od 27. do 29. júla /2 pracovné dni /.

Španielska krátkodobá expertka Ana Gonzalez a španielsky projektový vedúci informovali o najdôležitejších nariadeniach a význame prejudiciálnych otázok. Blokov sa zúčastnilo asi 30 osôb, prednášky prebiehali v živej atmosfére, s interaktívnym prístupom oboch strán.

Čo sa týka zabezpečenia uvedených seminárov, Twinning Light expertka poslala slovenskému partnerovi program a MZ SR rozposlalo program a pozvánky. Na začiatku každého seminára dostali účastníci všetky podkladové materiály preložené do slovenčiny a na všetkých blokoch bolo zabezpečené konzekutívne tlmočenie zo španielčiny.

Požadované konferenčné vybavenie a technické prostriedky zabezpečila prijímajúca inštitúcia, ktorej zamestnanci s Twinning Light expertkou úzko spolupracovali počas celého projektu.

Keďže vďaka úprave harmonogramu seminárov zostali v rozpočte určité úspory a bolo potrebné prediskutovať ich využitie a obsah posledného 7. seminára alebo workshopu, 26. júla 2004 sa na Ministerstve zdravotníctva SR konalo druhé mesačné stretnutie, ktorého sa zúčastnili predstavitelia MZ SK, VŠZP, CFCU, španielsky projektový vedúci a Twinning Light expertka. Program stretnutia bol nasledovný:

- Úvodná správa
- použitie úspor, addendum týkajúce sa prizvania ďalšieho, štvrtého experta a zmeny v rozpočte presahujúce 10% hodnoty kontraktu
- záverečný workshop
- návrh manuálu

Bolo dohodnuté, že záverečný seminár bude realizovaný formou 3-dňového workshopu so záverečnou konferenciou na 4. deň, avšak kvôli nedostatku finančných prostriedkov alokovaných pre záverečnú konferenciu (prenájom priestorov, občerstvenie) navrhol španielsky partner hradiť všetky výdavky z ich vlastného rozpočtu (z paušálnej sumy).

Na zabezpečenie účasti všetkých navrhovaných expertov bolo potrebné vypracovať addendum, keďže pôvodne bolo dohodnuté, že aktivity sa zúčastnia 2 experti a p. Garcia de Cortazar ako projektový vedúci. Z dôvodu obmedzeného rozpočtu však projektový vedúci prišiel v úlohe experta a pozvaný bol ešte jeden expert.

Súčasne navrhol španielsky projektový vedúci slovenskému partnerovi realokovať položky rozpočtu z dôvodu predĺženia pobytu Twinning Light expertky v Bratislave.

Okrem toho bolo dohodnuté, že španielsky projektový vedúci pošle na CFCU svoju požiadavku na realokáciu rozpočtu týkajúcu sa posledného seminára a predĺženia pobytu Twinning Light expertky. Keď CFCU vypracuje addendum k zmluve, poskytne ho obidvom projektovým vedúcim, ktorí podpíšu konečný text a pošlú ho späť na CFCU. CFCU pošle addendum Reprezentácii EK v Bratislave, konečný text nadobudne účinnosť v deň notifikácie.

Čo sa týka obsahu posledného workshopu, slovenskí účastníci mali poslať Twinning Light expertke zoznam hlavných tém, o ktoré majú pracovníci zo zdravotných poisťovní najväčší záujem. Zohľadnenie potrieb účastníkov prispeje k dynamickému napredovaniu blokov s cieľom vyriešiť skutočné problémy, ku ktorým dochádza pri ich každodennej práci.

Twinning Light expertka tento zoznam tém zosumarizovala a vypracovala krátky prehľad s najpožadovanejšími témami, ktorý poslala španielskemu projektovému vedúcemu. Na základe tohto zoznamu sa určilo, ktorí krátkodobí experti sa zúčastnia septembrového workshopu.

Pre posledný workshop boli navrhnuté dva rôzne termíny. Bolo dohodnuté, že partneri prijímú rozhodnutie hneď po konzultácii so zapojenými inštitúciami, nakoniec sa workshop naplánoval na termín 27. - 29. septembra.

Krátko pred posledným workshopom sa 16. septembra konalo pracovné stretnutie, na ktorom sa diskutovalo o všetkých podrobnostiach na zabezpečenie a zorganizovanie záverečnej konferencie a o rozdelení úloh medzi partnermi. Program stretnutia bol nasledovný:

- 7. seminár
- manuál
- zabezpečenie konferencie
- Side letter týkajúci sa výmeny jedného experta na 7. workshope.

Workshop, [seminár č. 7], o všeobecných otázkach týkajúcich sa predpisov a formulárov, od 27. do 29. septembra /3 pracovné dni /

Španielski krátkodobí experti Sara Garcia, Carmen Garcia, Francisca Prada a Carlos Garcia de Cortazar – ktorý je zároveň aj projektovým vedúcim – viedli spolu s Twinning Light expertkou praktické bloky na hlavné témy určené na základe požiadaviek pracovníkov, ktorí sa zúčastnili predchádzajúcich vzdelávacích aktivít.

Záverečná konferencia

Záverečná konferencia sa konala 30. septembra, hneď po poslednom workshope. Na základe rozhodnutia prijatého 16. septembra mala Twinning Light expertka spolu so slovenskou projektovou manažérkou vypracovať zoznam účastníkov zastupujúcich slovenskú aj španielsku stranu a text pozvánky. Úlohou slovenskej projektovej

manažérky bolo oficiálnu pozvánku rozposlať a v úzkej spolupráci s Twinning Light expertkou zabezpečiť konferenčnú miestnosť, miesto na recepciu, občerstvenie, tlmočenie, technické vybavenie miestnosti atď.

Pôvodné rozhodnutie zabezpečiť konzekutívne tlmočenie z a do španielčiny sa prehodnotilo aj s ohľadom na pomoc niektorým hosťom inej než slovenskej či španielskej národnosti, tlmočilo sa teda simultánne zo španielčiny a z angličtiny a naopak.

Pozvánky rozposlalo MZ v mene oboch projektových vedúcich. Na obidve podujatia, t.j. na konferenciu a recepciu, bolo pozvaných asi 50 osôb, novinári a zástupcovia médií boli pozvaní len na konferenciu.

Prvé podujatie sa konalo od 10,30 do 12,15. Obidvaja projektoví vedúci, vedúci predstavitelia z Ministerstva zdravotníctva SR a VŠZP, španielsky veľvyslanec, predstaviteľ Reprezentácie Európskej komisie a Twinning Light expertka mali krátke prejavy, v ktorých poukázali na výsledky twinningu. Po odznení všetkých príspevkov sa konala krátka tlačová konferencia. Počas podujatia mali účastníci k dispozícii vystavený manuál.

Po skončení oficiálnej časti sa hostia presunuli do Miestodržiteľského paláca, kde sa vo veľmi priateľskej atmosfére konala recepcia.

Manuál

Prvý návrh manuálu vypracovala Twinning Light expertka v úzkej spolupráci s predstaviteľmi VŠZP. Táto verzia obsahovala všetky témy, ktoré slovenská strana po ich prediskutovaní na viacerých neformálnych stretnutiach navrhla a v polovici júna odoslala Twinning Light expertke. 26. júla bol predstavený prvý oficiálny návrh manuálu v slovenskej verzii, ktorý španielsky projektový vedúci zrevidoval a 26. júla odoslal slovenským partnerom na pripomienkovanie.

Pracovné cesty Twinning Light expertky

Prvá etapa pobytu Twinning Light expertky v Bratislave sa skončila 29. júla. Twinning Light expertka sa do Bratislavy vrátila 7. septembra, pracovať začala 8. septembra. V poslednej etape bolo jej hlavnou úlohou zorganizovať poslednú vzdelávaciu aktivitu a záverečnú konferenciu a zabezpečiť vydanie manuálu.

16. septembra sa Twinning Light expertka stretla so slovenskou projektovou vedúcou a projektovou manažérkou, aby sa dohodli na konečnom postupe.

Pokiaľ ide o workshop, expertka projektu twinning light informovala o príchode štyroch krátkodobých expertov a vypracovala side letter týkajúci sa výmeny jedného krátkodobého experta, ktorý sa 7. workshopu nemohol z osobných dôvodov zúčastniť. Slovenská strana rozposlala pozvánky. Bol dohodnutý časový plán workshopu, hoci nebol navrhnutý žiadny konkrétny program. Predpokladalo sa, že účastníci budú klásť otázky a vyjadria svoje názory a pripomienky.

Twinning Light expertka prezentovala konečnú verziu manuálu, ktorú pripravila do tlače po zahrnutí pripomienok predstaviteľov Ministerstva zdravotníctva SR a VŠZP. Tieto pripomienky revidoval španielsky projektový vedúci, ktorý potvrdil konečnú verziu obsahujúcu 28 strán. Manuál uložený na diskete dostalo ministerstvo k dispozícii.

Nakoniec Twinning Light expertka previedla text do konečného formátu a veľkosti a prediskutovala posledné technické záležitosti s tlačiarenskou firmou. Financie projektu umožnili objednanie a distribúciu 1000 kópií manuálu. Na 7. workshope dostali všetky poisťovne 900 kópií manuálu /180 kópií na každú poisťovňu/, 50 kópií dostalo Ministerstvo zdravotníctva SR a posledných 50 kópií bolo rozdanych účastníkom záverečnej konferencie.

Hoci k očakávaným výsledkom projektu patrí len distribúcia slovenskej verzie, za účelom tejto správy bola príručka preložená do angličtiny.

Záverečná konferencia bola poslednou aktivitou v rámci projektu a zároveň posledným pracovným dňom Twinning Light expertky.

5. Hodnotenie twinning light projektu

Odborná náplň projektu, súvisiaca s pracovným nasadením španielskych expertov na seminároch, a obsah študijnej návštevy boli na veľmi dobrej úrovni. Všetci experti boli skúsenými odborníkmi v príslušnom odbore, na seminároch dokázali sprostredkovať svoje poznatky praktickým spôsobom a v priateľskej atmosfére a boli ochotní pomôcť riešiť všetky problémy, s ktorými sa slovenskí odborníci stretli počas svojej krátkej praxe.

Slovenskí partneri prijali španielskych expertov veľmi ústretovo aj vďaka ich dobrej spolupráci pri predchádzajúcom twinningovom projekte PHARE, ktorý asi pred 2 rokmi koordinovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Na rozdiel od predchádzajúceho twinningového projektu bol tento projekt realizovaný ako twinning light, dĺžka je teda kratšia a koordináciou jednotlivých aktivít bol poverený Twinning Light partner, čo bolo aj jedným z dôvodov počiatočných nedorozumení v oblasti organizačných záležitostí. Pôvodný Project fiche, po ktorom nasledovali Podmienky zadania pre twinning light, obsahoval požiadavku Ministerstva zdravotníctva SR, aby Twinning Light partner zabezpečoval všetky organizačné záležitosti. Na druhej strane však španielska Twinning Light expertka očakávala, že bude mať k dispozícii asistenta, ktorý by jej pomohol zabezpečiť všetky organizačné a administratívne záležitosti. Už z povahy projektu twinning light však vyplýva, že takéto projekty pozostávajú z jednoduchých aktivít krátkeho trvania a ich realizáciu by mala zabezpečovať Twinning Light expertka, avšak za účelom úspešného napredovania projektu boli niektoré organizačné záležitosti zabezpečené ministerstvom zdravotníctva.

Napriek uvedeným skutočnostiam prispela koordinácia rôznych prvkov v záležitostiach vzdelávania, ako napr. presun expertov, zabezpečovanie materiálu, prekladov a tlmočenia, vybavenia atď. k dosiahnutiu očakávaných výsledkov. Predchádzajúce skúsenosti španielskych pracovníkov boli v tomto smere určite pozitívnym prínosom.

Počas trvania projektu došlo k určitým úpravám pôvodne navrhovaných aktivít, ktoré inicioval španielsky partner. Takéto zmeny však musia byť riadne spracované podľa platných pravidiel PHARE Twinning Light, Ministerstvo zdravotníctva SR trvalo na tom, aby sa tieto pravidlá aplikovali pri každej úprave. Okrem toho niektoré navrhované zmeny znížili rozpočtové položky o viac než 10% rozpočtu schváleného v zmluve, čo vyžadovalo vypracovanie addenda.

Všetky vzdelávacie aktivity boli realizované načas, v súlade s dohodnutým harmonogramom, a s pomocou expertov určených v zmluve, účastníkom boli načas poskytnuté aj potrebné materiály. Vysoký počet účastníkov na seminároch svedčil o veľkom záujme o ich obsah. Len v jednom prípade, v oblasti telematiky, bola účasť z dôvodu úzkej špecializácie tejto témy nižšia; aj počet príslušných pracovníkov v zdravotných poisťovniach zodpovedných za tieto záležitosti je nízky.

Stály záujem, ktorý prejavili účastníci počas prebiehajúcich aktivít, a ich aktívna účasť svedčí o tom, že z celkového hľadiska je možné tento komponent hodnotiť ako úspešný.

Ďalším výsledkom vyplývajúcim z požiadaviek slovenskej strany je manuál, ktorý sa podarilo úspešne finalizovať.

Na základe diskusie dospelo ministerstvo a prijímajúca inštitúcia ku konečnej dohode o obsahu poslednej verzie, ďalšie kroky sa týkali tlače manuálu. Medzitým bol vypracovaný a v plánovanom čase dodaný prvý návrh, konečná verzia, ako aj revidovaná verzia a vytlačený manuál.

Projekt sa kvôli oneskoreniu pri podpisovaní a schvaľovaní zmluvy oficiálne spustil len jeden mesiac pred vstupom Slovenskej republiky do EÚ, čo predstavovalo určitý hendikep, v žiadnom prípade sa to však nedá považovať za neúspech celého twinningu. Prax, v ktorom bol projekt realizovaný, poskytla partnerom príležitosť pracovať so skutočnými požiadavkami. Jedným z naozaj pozitívnych aspektov bolo, že sa Slovenská republika, v tom čase ešte kandidátska krajina, zúčastňovala stretnutí na výboroch v Bruseli v úlohe pozorovateľa.

6. Záver a odporúčania

Napriek spomínaným úpravám časového harmonogramu a počtu expertov, ako aj problémom so zabezpečením organizačných záležitostí na začiatku projektu, ktoré sa pri realizácii twinningových projektov môžu vyskytnúť, bol celkový cieľ tohto twinning light projektu dosiahnutý. Zároveň boli splnené aj požiadavky slovenského partnera, a to pripraviť slovenskú administratívu a zdravotné poisťovne na účasť v systéme Sociálneho zabezpečenia Spoločenstiev v oblasti voľného pohybu osôb prostredníctvom zdokonaľovania ľudských zdrojov a organizácie práce v slovenskom *Styčnom orgáne*, ktorého úlohou je plniť Nariadenie EHS č. 1408/71 a 574/72.

Šírenie informácií a vzdelávanie, s cieľom umožniť relevantným zamestnancom VŠZP prevziať úlohy a povinnosti *Styčného orgánu* v súlade s nariadeniami EÚ, sa zrealizovalo podľa dohodnutého harmonogramu seminárov uvedeného v bodoch 2 a 4. Ani jeden seminár nebol zrušený, takmer všetky prebehli už v prvej polovici projektu.

Šírenie informácií bolo zabezpečené priebežne, táto téma bola aj predmetom študijnej cesty do Španielska, kde bola výmena poznatkov medzi oboma partnermi veľmi intenzívna. Komunikácia so španielskymi expertmi a Twinning Light expertkou prebiehala elektronicky alebo osobne, bez predkladania akýchkoľvek formálnych žiadostí.

Napriek problémom súvisiacich s dôležitými zmenami uvedenými v bode 2 začal *Styčný orgán* riadne fungovať.

Odborná príručka bola vydaná ešte pred realizáciou záverečných aktivít projektu. Po predchádzajúcich diskusiách sa ďalšie kroky ohľadne tlače podnikli bez omeškania. Návrh manuálu bol predložený na pripomienkovanie predstaviteľom VŠZP, následne ho revidoval španielsky projektový vedúci, ktorý ho poslal na ministerstvo zdravotníctva. Príručka obsahuje hlavné pravidlá v oblasti poskytovania vecných dávok zdravotného poistenia, ktoré sa musia dodržiavať pri aplikácii Nariadení EÚ č. 1408/71 a 574/72. Pre jej jednoduchý formát sa určite stane užitočným pracovným nástrojom. Hoci manuál mal byť oficiálne prezentovaný až na záverečnej konferencii, ktorá sa konala na konci realizácie projektu, niekoľko kusov sa rozдалo už na poslednom workshope.

Záverom môžeme skonštatovať, že projekt bol úspešný a splnil všetky očakávania. Celý projekt sa realizoval bez toho, aby bola niektorá z naplánovaných úloh zrušená.

Odporúčania implementujúceho partnera

1. Je potrebné zachovať kontinuitu vzdelávania, najmä vzdelávania pracovníkov na regionálnej a miestnej úrovni. Osoby, ktoré sa zúčastnili twinningu, túto úlohu dokážu plniť aj naďalej.
2. Aby sa s urýchlilo preplácanie nákladov na vecné dávky poskytnuté mimo príslušného štátu, mali by sa iniciovať rokovania s krajinami, ku ktorým prichádzajú migrujúci pracovníci zo Slovenska, ktoré posielajú migrujúcich pracovníkov na Slovensko, ku ktorým prichádzajú turisti zo Slovenska alebo ktoré posielajú turistov na Slovensko. Vhodná by bola záloha platieb vo výške 80%.
3. Pre Slovensko je ťažké vypočítať výšku paušálne preplácaných nákladov podľa článkov 94 a 95 Nariadenia. Je dôležité, aby Slovensko začalo rokovať so všetkými členskými štátmi o zmene tohto typu preplácania na preplácanie skutočných nákladov. Mnohé krajiny by tento návrh prijali.
4. Aby sa zabránilo nedorozumeniam, je dôležité informovať poistencov, ktorí chcú cestovať do zahraničia o tom, že nemajú nárok na poberanie vecných dávok mimo príslušného štátu okrem prípadov naliehavej potreby. Zdravotná turistika nie je povolená.
5. V blízkej budúcnosti je potrebné pripraviť Európsky preukaz zdravotného poistenia. Slovensko je na plnenie tejto úlohy pripravené, je však potrebné začať hneď teraz a nečakať až do poslednej chvíle.

6. Úlohou Ministerstva zdravotníctva SR je koordinovať všetky slovenské zdravotné poisťovne. Každé tri mesiace by sa mali zorganizovať koordinačné stretnutia zamerané najmä na prípravu stretnutí Správnej komisie.
7. Slovensko musí definovať svoje záujmy voči iným členským krajinám. To znamená, že veľmi často bude musieť odmietnuť úhradu, ktorá nebude realizovaná podľa ustanovení jednotlivých predpisov.
8. Slovensko musí zlepšiť úroveň výmen v oblasti telematiky najmä pre aktualizovanie kreditov, ktoré musí preplatiť iný štát. Niekedy je z administratívnych dôvodov veľmi ťažké dosiahnuť realizáciu platby, preto musia byť všetky faktúry jasné a musia mať správnu formu.
9. Je veľmi dôležité aplikovať rozhodnutia Súdneho dvora. Rezort zdravotníctva bude v blízkej budúcnosti jednou z najdôležitejších oblastí kvôli prepojeniu s voľným poskytovaním služieb. Aj keď Slovenska sa tieto predpisy nebudú priamo dotýkať, je dobré mať prehľad o situácii.
10. Osoby, ktoré sa zúčastnili twinningu na ich súčasných pracoviskách, sú zárukou pre náležitú aplikáciu koordinačných pravidiel. Zmeny sa v tomto štádiu nedoporučujú.
11. Na aktualizáciu tohto twinningu by bolo vhodné o jeden rok realizovať jeho pokračovanie, ktoré by zhodnotilo plnenie Nariadenia č. 1408/71 a korigovalo niektoré omyly.